



Dialogs ar darba devējiem par cilvēku ar invaliditāti nodarbināšanu

Publicēts: 07.03.2017.

[Jaunami](#)

28.jūnijā Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Pakalpojumu departamenta direktore Eva Lossane un Darba meklēšanas atbalsta nodaļas eksperte Jeļena Šaitere piedalījās Sociālās integrācijas valsts aģentūras (SIVA) pasākumā “Nodarbinātības un apmācību iespējas personām ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem,” kas norisinājās Kuldīgas Mākslas namā, pulcējot Kurzemes reģiona darba devējus, kā arī sociālos darbiniekus un izglītības iestāžu pārstāvjus.

Cilvēku ar invaliditāti skaits Latvijā pēdējo gadu laikā būtiski pieaug, un daudziem darba ņēmējiem ar invaliditāti iekļaušanās darba tirgū sagādā lielas grūtības, tāpēc ir svarīgi veidot dialogu ar darba devējiem, ieinteresēt viņus cilvēku ar invaliditāti nodarbināšanā, atspēkojot daļā no sabiedrības valdošos stereotipus un aizspriedumus. Īpaša uzmanība pasākumā Kuldīgā tika pievērsta personu ar garīga rakstura traucējumiem apmācības iespējām un nodarbinātību pēc apmācību pabeigšanas. Kurzemes reģiona izglītības iestāžu pārstāvji Kuldīgā stāstīja par pieredzi, ka gūta apmācot audzēkņus ar invaliditāti un sadarbojoties ar darba devējiem, savukārt uzņēmēji, kuri nodarbina personas ar invaliditāti, dalījās savā pieredzē un novērojumos.

NVA pārstāvji informēja par aģentūras piedāvātajiem pakalpojumiem personām ar invaliditāti un valsts atbalstu darba devējiem, kuri, sadarbojoties ar NVA, nodarbina bezdarbniekus ar invaliditāti. Detalizētāka informācija tika sniegta par diviem NVA pakalpojumiem – subsidēto darba vietu izveidi personām ar invaliditāti un atbalsta personas pakalpojumiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

NVA īstenotā ESF projekta „Subsidētās darba vietas bezdarbniekiem” ietvaros bezdarbniekiem ar invaliditāti tiek veidotas valsts līdzfinansētas darba vietas. Darba devēji, nodarbinot bezdarbnieku ar invaliditāti, no NVA saņem dotācijas bezdarbnieka un darba vadītāja algai. Darba devēji saņem arī vienreizēju dotāciju normatīvajos aktos paredzēto obligāto veselības pārbaūžu izmaksām un vienreizēju dotāciju iekārtu, aprīkojumu un tehnisko palīg līdzekļu iegādei, lai darba vietu pielāgotu bezdarbniekam ar invaliditāti. Ja darba devējs ir biedrība vai nodibinājums, kura darbības mērķis ir atbalsta sniegšana personām ar invaliditāti, NVA apmaksā arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Piedalīties šajā pasākumā un ar NVA finansiālu atbalstu strādāt pie darba devēja bezdarbnieks ar invaliditāti var 2 gadus. Katram pasākumā iesaistītajam bezdarbniekam tiek nodrošināts kvalificēts darba vadītājs, kas palīdz apgūt darbam nepieciešamās prasmes un iemaņas. Strādājot subsidētajā darba vietā, bezdarbnieki var saņemt ergoterapeita, surdotulka, atbalsta personas pakalpojumus, kā arī tiek nodrošināta darba vietas pielāgošana konkrētā bezdarbnieka vajadzībām. Ja subsidētā darba vieta atrodas attālak no dzīves vietas, bezdarbnieks ar invaliditāti var saņemt arī mobilitātes atbalstu. Apkopotie statistikas dati liecina, ka 67% bezdarbnieku ar invaliditāti pēc dalības Pasākumos noteiktām personu grupām iekārtojas pastāvīgā darbā.

Lai veicinātu izpratni par cilvēku ar invaliditāti vajadzībām, NVA rīko savu darbinieku apmācības darbam ar mērķa grupu bezdarbniekiem un konsultē darba devējus. Tā, piemēram, ESF projekta "Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem" ietvaros ir noslēgts līgumu ar Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju "SUSTENTO" par darba devēju konsultēšanu. Līgums paredz grupu konsultāciju sniegšanu, lai nodrošinātu darba devējiem, kuri izveidojuši subsidētās darbavietas cilvēkiem ar invaliditāti, informāciju par šīs mērķa grupas bezdarbnieku nodarbināšanas jautājumiem. Šādas konsultācijas darba devēji var saņemt jebkurā NVA filiālē.

Biedrības, nodibinājumi vai citas juridiskas vai fiziskas personas, kuru darbības mērķis ir saistīts ar atbalsta sniegšanu personām ar invaliditāti, var saņemt finansējumu atbalsta personas pakalpojuma nodrošināšanai subsidētajās darba vietās nodarbinātajiem bezdarbniekiem ar garīga rakstura traucējumiem. Atbalsta persona bezdarbniekam ar invaliditāti palīdz integrēties darba vidē un veikt darba pienākumus. Plānots jau šogad atbalsta personas pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem ieviest arī

ārpus subsidētās nodarbinātības.

Jāuzsver, ka cilvēkiem ar invaliditāti ir pieejami visi NVA pakalpojumi bezdarbniekiem un darba meklētājiem. Ar NVA atbalstu cilvēki ar invaliditāti piedalās konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos, profesionālajā apmācība un neformālās izglītības programmu apgūvē, strādā valsts līdzfinansētajās darba vietās, izmanto karjeras konsultācijas, palīdzību darba meklēšanā, reģionālās mobilitātes atbalstu, bet uzņēmīgākie saņem atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Ir pieejami ergoterapeita, surdotulka, atbalsta personu un citu speciālistu pakalpojumi. Jaunieši bezdarbnieki ar invaliditāti iesaistās [ESF projekta "Jauniešu garantijas" atbalsta pasākumos](#).

Tie bezdarbnieki ar invaliditāti, kuri piedalās NVA apmācību pasākumos, var izmantot ergoterapeita un surdotulka palīdzību, bet ja nepieciešams, mācību vieta tiek pielāgota konkrētā cilvēka vajadzībām. Ja izglītības iestāde, kurā notiek apmācības, atrodas vairāk nekā 20 kilometru attālumā no dzīvesvietas, bezdarbniekiem ir iespēja saņemt līdz 100 eiro lielu atlīdzību transporta izdevumu vai dzīvojamās telpas īres kompensācijai.

Uzziņai: NVA 2017. gada jūnija sākumā bija reģistrēti 8 839 bezdarbnieki ar invaliditāti, kas ir 12,9% no kopējā reģistrētā bezdarbnieku skaita valstī. Vairāk nekā puse (58,9%) no reģistrētajiem bezdarbniekiem ar invaliditāti bija vecumā virs 50 gadiem. 51,6% no reģistrētajiem bezdarbniekiem ar invaliditāti bija ilgstošie bezdarbnieki, savukārt jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem - 3,1%. Vidējais bezdarba ilgums 2017. gada jūnija sākumā bezdarbniekiem ar invaliditāti bija 393 dienas jeb apmēram 1 gads. Lielākais bezdarbnieku ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc pēdējās nodarbošanās: palīgstrādnieks (619), apkopējs (411), mazumtirdzniecības veikala pārdevējs (331), sētnieks (212), aprūpētājs (105), kravas automobiļa vadītājs (103), šuvējs (100), pavārs (99). 2017. gada 5 mēnešos darbā iekārtojušies 1 315 NVA reģistrētie bezdarbnieki ar invaliditāti.

<https://www.nva.gov.lv/lv/jaunums/dialogs-ar-darba-devejiem-par-cilveku-ar-invaliditati-nodarbinasanu>